

Hevesy György Országos Kémiaverseny
Kerületi forduló
2015. február 18.
7. évfolyam
MEGOLDÁSOK

1. feladat

a) B, C, G	3 × 0,5 = 1,5 pont
b) A, D, E, F, H, I	6 × 0,5 = 3 pont
c) (D, F) C, E, G, I	4 × 0,5 = 2 pont
d) A, B, H	3 × 0,5 = 1,5 pont

Mindegyik helyes válasz 0,5 pontot ér. A hibás válaszáért nem jár pontlevonás!

Összesen 8 pont

2. feladat

Bekarikázva: e) 1 pont

- a) N₂, CO₂, H₂O, H₂, S, KMnO₄ közül tetszőleges három
 b) CO₂, H₂O, KMnO₄
 c) homok, S, KMnO₄
 d) H₂, S, kőolaj

e)

- f) homok, N₂, CO₂, H₂O közül tetszőleges három
 g) homok, N₂, H₂, S, kőolaj közül tetszőleges három
 h) N₂, CO₂, H₂O
 i) homok, CO₂, H₂O, KMnO₄ közül tetszőleges három

Ha egy sorban három (vagy négy) helyes válaszelem szerepel (hibás válasz nélkül), a versenyző két pontot kap. Válaszként az anyag neve vagy helyes képlete fogadható el.

8 × 2 = 16 pont

Ha két helyes válaszelem szerepel egy sorban, egy pontot ér.

Ha csupán egy helyes válaszelem szerepel egy sorban, nem ér pontot.

Minden hibás válaszelem után egy pont levonása jár, mindaddig, amíg a sor értéke 0-ra nem csökken. (Tehát ne adjunk negatív pontot egyik sor után se!)

Összesen 17 pont

3. feladat

a) fehér	1 pont
b) az égő gyertya / gyújtópálca elalszik benne	1 pont
c) vegyület	1 pont
többféle atomból áll (1 pont), meghatározott összetételben (1 pont)	2 pont
<i>[vagy: fizikai módszerekkel nem, csak kémiai változással bontható tovább elemeire]</i>	
d) nem kell magas / gyulladási hőmérséklet	
nincs láng / nem jár együtt fénykibocsátással	1 pont
e) kémiai	1 pont
új anyag keletkezik	1 pont
exoterm	1 pont
f) fehér	1 pont

Összesen 11 pont

4. feladat

- a) 1 dm^3 víz tömege: 1000 g 1 pont
 740 dm^3 ammónia tömege: $m = \rho \cdot V = 0,707 \text{ g/dm}^3 \cdot 740 \text{ dm}^3 = 523 \text{ g}$ 1 pont
 Így az oldat $\frac{m(o.a.)}{m(o.)} \cdot 100 = \frac{523 \text{ g}}{1523 \text{ g}} \cdot 100 = \underline{\underline{34,3 \text{ m/m\%}}}$ 2 pont
- b) telítetlen 1 pont
 c) a levegő sűrűsége nagyobb, mint az ammóniáé 1 pont
 d) a szén-dioxid sűrűsége nagyobb, mint az ammóniáé 1 pont
 [mivel tudjuk, hogy $\rho(\text{CO}_2) > \rho(\text{levegő})$]

Összesen 7 pont**5. feladat**

- az eredeti oldat $100 \text{ g} \cdot 0,2 = 20 \text{ g}$ NaCl-ot tartalmaz 1 pont
 valamint $100 \text{ g} - 20 \text{ g} = 80 \text{ g}$ vizet 1 pont
 $20 \text{ }^\circ\text{C}$ -on 100 g víz 36 g NaCl-ot old, így 2 pont
 80 g $x \text{ g}$ -ot;
 $x = \frac{80 \cdot 36}{100} = 28,8 \rightarrow$ oldatunk max. $28,8 \text{ g}$ NaCl-ot tartalmazhat 1 pont
 így $20 \text{ g} + 20 \text{ g} - 28,8 \text{ g} = \underline{\underline{11,2 \text{ g NaCl marad föloldatlanul}}}$ 2 pont

alternatív megoldás

Tegyük föl, hogy $y \text{ g}$ NaCl oldódik az eredeti 20 g -on fölül! Ekkor:

$$\frac{36}{136} \cdot 100 = 26,5 \text{ tömeg\%} = \frac{20 + y}{100 + y} \cdot 100$$

$$y = 8,8 \rightarrow 8,8 \text{ g NaCl oldódik még, azaz } 20 - 8,8 = \underline{\underline{11,2 \text{ g marad föloldatlan}}}$$

Összesen 7 pont**6. feladat**

- a) $\frac{60,1}{160,1} \cdot 100 = \underline{\underline{37,5 \text{ m/m\%-os}}}$ a $10 \text{ }^\circ\text{C}$ -on telített oldat 2 pont
- b) az eredeti $90 \text{ }^\circ\text{C}$ -os oldat $350 \text{ g} \cdot 0,42 = 147 \text{ g}$ NH_4NO_3 -ot tartalmaz 1 pont
 valamint $350 \text{ g} - 147 \text{ g} = 203 \text{ g}$ vizet 1 pont
 $10 \text{ }^\circ\text{C}$ -on 100 g víz $60,1 \text{ g}$ NaCl-ot old, így 2 pont
 203 g $x \text{ g}$ -ot;
 $x = \frac{203 \cdot 60,1}{100} = 122 \rightarrow$ ennyi víz $10 \text{ }^\circ\text{C}$ -on max. 122 g NH_4NO_3 -ot old föl 1 pont
 így $147 \text{ g} - 122 \text{ g} = 25,0 \text{ g}$ NH_4NO_3 válik ki 1 pont
 ez $\frac{25}{147} \cdot 100 = \underline{\underline{17,0 \text{ \%-a}}}$ az összes oldott anyagnak 2 pont

Természetesen más (pl. a tömeg% alapján történő) helyes számolás is maximális pontot ér!

Összesen 10 pont**A feladatlap összes pontszáma: 60 pont**